

סוג הבחינה: בגרות
מועד הבחינה: קיץ תשע"ח, 2018
מספר השאלון: 029282
נספחים: נספח לשאלה 3 (תצלום וכרזה)
נספח לשאלה 4 (קריקטורה)

היסטוריה דתי

לבתי ספר דתיים

הוראות לנבחן

- א. משך הבחינה: שעה וחצי.
- ב. מבנה השאלון ומפתח ההערכה: בשאלון זה שני פרקים.
פרק ראשון – משברי המודרנה – (25×2) – 50 נקודות
פרק שני – עלייה, קליטה והתיישבות במדינת ישראל – (25×2) – 50 נקודות
- ג. חומר עזר מותר בשימוש: אין.
- ד. הוראות מיוחדות: הבא בתשובותיך עובדות, ואל תסתפק בהערכות כלליות.

כתוב במחברת הבחינה בלבד, בעמודים נפרדים, כל מה שברצונך לכתוב כטייטה (ראשי פרקים, חישובים וכדומה).
רשום "טייטה" בראש כל עמוד טייטה. רישום טייטות כלשהן על דפים שמחוץ למחברת הבחינה עלול לגרום לפסילת הבחינה!

ההנחיות בשאלון זה מנוסחות בלשון זכר ומכוונות לנבחנות ולנבחנים כאחד.

בהצלחה!

השאלות

פרק ראשון — משברי המודרנה (50 נקודות)

ענה על שתיים מן השאלות 1-3 (לכל שאלה — 25 נקודות).

1. בסוף המאה ה-19 ובתחילת המאה ה-20 הגדילו המעצמות האירופיות את המעורבות שלהן בקרב עמים שלא היו תחת שליטתן. מעורבות זו הייתה בין הגורמים שהובילו לפרוץ מלחמת העולם הראשונה. **הסבר** קביעה זו, **והצג** דוגמה אחת למעורבות של המעצמות. **הצג** גורם מסוג אחר שהוביל לפרוץ מלחמה זו.
2. מלחמת העולם הראשונה גבתה מחיר כבד בחיי אדם. אחת הסיבות לכך היא הטיהורים האתניים שבוצעו במהלך המלחמה. **הסבר** מה הניע את השלטון הטורקי לבצע טיהור אתני במלחמת העולם הראשונה. **הסבר** סיבה נוספת למחיר הכבד בחיי אדם שגבתה המלחמה.
3. בנספח לשאלה 3 מוצגים תצלום וכרזה ובהם מסרים תעמולתיים של משטרים טוטליטריים באירופה לאחר מלחמת העולם הראשונה. עיין בשניהם וענה על השאלות שלפניך. **ציין** מהו המסר המשותף העולה מן התצלום והכרזה, **והסבר** כיצד מסר זה בא לידי ביטוי בכל אחד מהם. **הסבר** כיצד מסרים תעמולתיים כאלה סייעו לבסס את שלטונם של מנהיגים במשטרים טוטליטריים. **הצג** דרך אחרת (מלבד תעמולה) שבאמצעותה ביססו מנהיגים במשטרים טוטליטריים את שליטתם על האזרחים.

פרק שני — עלייה, קליטה והתיישבות במדינת ישראל (50 נקודות)

ענה על שתיים מן השאלות 4-6 (לכל שאלה — 25 נקודות).

4. בנספח לשאלה 4 מוצגת קריקטורה משנות החמישים. הקריקטורה מציגה את שתי העמדות בוויכוח בנוגע

לקליטת העלייה, שהתרחש לאחר קום המדינה.

על פי מה שלמדת, **הסבר** את שתי העמדות בוויכוח על קליטת העלייה בשנות החמישים.

הסבר כיצד כל אחת מן העמדות באה לידי ביטוי בקריקטורה (רכיב אחד לכל עמדה, סך הכול — שני רכיבים).

ציין מהי הכרעתו של מאייר הקריקטורה בוויכוח.

5. שתיים מן הדרכים ליישוב עולים בשנים הראשונות לאחר קום המדינה היו מחנות עולים ומעברות.

הצג את שתי הדרכים האלה.

הצג מה היה ה"חינוך האחיד" שהונהג במחנות העולים ובמעברות, ו**הסבר** מה הייתה המטרה שלו.

הסבר מה גרם להפסקת החינוך האחיד לאחר זמן קצר.

6. לפניך דבריו של דוד בן גוריון בנאום שנשא בשנת 1949.

את שטחי המדינה לא נחזיק בכוח צבאי אלא ביישוב מיליונים. גבולותינו לא יובטחו בחוזי שלום, אלא בשרשרת

יישובים, מקצה המדינה ועד קצה.

(מעובד על פי נ' ייני, העלייה מארצות האסלאם בראי העיתונות העברית בשנים 1950-1952, מתוך קשר 36, 2007)

על פי דבריו של דוד בן גוריון, **ציין** ו**הסבר** את תרומת ההתיישבות למדינת ישראל.

על פי מה שלמדת, **הצג** תרומה נוספת של ההתיישבות למדינת ישראל.

הצג קושי אחד שבא לידי ביטוי במהלך הניסיונות של הממשלה להרחיב את ההתיישבות.

בהצלחה!

נספח לשאלה 3 — תצלום וכרזה

תצלום מתקופת שלטונו של מוסוליני

בתצלום מופיעה המילה האיטלקית — DUCE ומשמעה: מנהיג.
(<https://146.googleusercontent.com>)

כרזת תעמולה בברית המועצות

תרגום מרוסית של הכרזה: לחבר הילדים הטוב ביותר, לחבר סטלין הדגול — הידד!
(Russian State Library)

נספח לשאלה 4 — קריקטורה

ישראל: — זה קצת כבד, אבל — נעים...